

Aan de hand van praktijkvoorbeelden schrijven drie dierenartsen over ziekten in de melkveehouderij. Dierenarts Toon Meesters, van dierenartsenpraktijk Visdonk uit Roosendaal, Jef Laureyns, verbonden aan de Universiteit Gent (en dierenarts te Merelbeke) en Jan Dijkhuizen, werkzaam bij de Graafschap dierenartsen te Vorden, wisselen elkaar af bij een beschrijving van ziektebeeld tot behandeling.

Stressfactoren verhogen effect van coccidiosebesmetting op de wei

Weidecoccidiose

Vanochtend vroeg zag ik de twee pinken voor het eerst. Ze hadden diarree en rode neuzen en stonden zo slap als een vaatdoek op de roosters. Ze waren uit de wei gehaald, een wei waar ze minder dan drie weken hadden gelopen.

Koorts hadden ze niet. Toen ik een dier rectaal ging opvoelen, gierde de poep eruit. De andere pinken die waren uitgeschaard op land van een boer in ruste, waren er niet zo slecht aan toe. Toch was ook deze groep gesleten en dun op de mest. In een perceel ernaast had het koppeltje pinken van de boer in ruste zelf nergens last van.

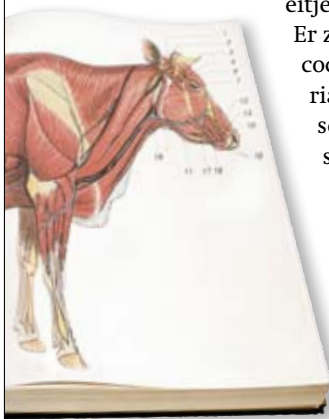
Met gras-, drinkwater-, bloed- en mestmonsters toog ik naar de praktijk. Daar kunnen we aardig wat onderzoekjes zelf uitvoeren, zodat we snel actie kunnen ondernemen. Bij het mestonderzoek was het meteen raak. Onder de microscoop zag ik overal ronde en eivormige eitjes, ook wel oöcysten genoemd. Het leek erop dat alle soorten ziekmakende coccidiën aanwezig waren. Ik dacht aan weidecoccidiose.

Om dat te laten bevestigen, stuurde ik wat van de mest in een potje naar de Gezondheidsdienst. Het afgenomen bloed werd gecentrifugeerd. Daaruit bleek dat de dieren ernstig waren uitgedroogd.

Ik belde de veehouder met dat nieuws en ik legde hem uit dat het beter was om alle dieren naar huis te halen. Met de benodigde medicijnen stapte ik in de auto, reed terug naar de veehouder en overhandigde hem de medicijnen. De laatste pinken waren juist weer thuis en de veehouder zou dezelfde dag nog aan de slag gaan met de medicijnen. Het gemak van uitscharen kreeg op dit bedrijf zo een behoorlijk prijskaartje.

De encyclopedie **Coccidiose**

Coccidiën zijn darmparasieten die als eitjes – oöcysten – worden opgenomen.

Er zijn in Nederland drie ziekmakende coccidiën bekend bij rundvee: *Eimeria bovis*, *Eimeria zuernii* en de typische weidecoccidiose door de parasiet *Eimeria alabamensis*.

Opgenomen eitjes komen uit en gaan in de darmcellen zitten. Via aseksuele voortplanting vermenvuldigen de eitjes zich, breken uit de darmcellen en herhalen dit trucje in andere darmcellen. Bij een grote inname van eitjes wordt zoveel

darm aangetast dat de dieren diarree krijgen. Kort na de start van de diarree kan een mestmonster negatief zijn op eitjes. Coccidiose wordt dan over het hoofd gezien.

In een volgend stadium vindt seksuele voortplanting plaats met als eindproduct de oöcysten die met de mest worden uitgeoept. Deze eitjes zijn zeer robuust en blijven lang in de omgeving aanwezig. De infectie met coccidiën is zelflimiterend. Dat wil zeggen dat de dieren weerstand opbouwen en de infectie onder controle krijgen. De hoeveelheid opgenomen eitjes en bijkomende stressfactoren zoals kou en voor het eerst uitweiden zullen de ernst van de symptomen bepalen. Tot sterfte aan toe.

Controle is gericht op het verminderen van de hoeveelheid eitjes in de omgeving. Een volgende groep pinken uitscharen op datzelfde land is dus vragen om moeilijkheden.